

Petr Áda Bílek

OBSLUHOVAL JSEM ZLATOU GENERACI

**VZPOMÍNKY MASÉRA A DŮVĚRNÍKA
HOKEJOVÉ REPREZENTACE**

© Petr Bílek, 2013
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2013
Cover Photo © ČTK/Kubáni Samuel
Photos © Jiří Koliš, Petr Bílek
ISBN 978-80-7388-835-0

Petr Áda Bílek

OBSLUHOVAL JSEM ZLATOU GENERACI

ÚVOD

Každý turnaj byl jiný. Ale pokaždé, když jsme se vraceli jako vítězové, bylo to skvělé a neopakovatelné. Všichni slavili úspěch kluků, party i celého realizačního týmu. Byl to vždycky fantastický pocit. Něco nádherného, neskutečně krásného. Vystoupili jsme před ty tisíce lidí, co se přišli radovat s nimi a hlavně jim vzdát hold a poděkovat, protože vyhráli mistrovství světa a teď svým fanouškům přivezli ukázat zlaté medaile a pohár, co za to vítězství dostali.

Na pódiu vás stojí asi třicet, lidé vyvolávají jména hráčů a trenérů, ti jim na pozdrav mávají a jásají s nimi. Cítíte podporu, že celou dobu stáli za vámi, a jestli třeba někdy pochybovali, tím víc jsou teď nadšení, protože vyhrát šampionát je vždycky něco obrovského, a vy se teď můžete společně opájet tím skvělým vítězstvím.

Na pódiu na Staroměstském náměstí v Praze se mi poštěstilo vystoupit celkem pětkrát. V letech 2000, 2001, 2005, 2006 a 2010. Byl jsem masér a hospodář národního hokejového týmu. Zažil jsem ještě triumfy v letech 1996 a 1999. Tehdy se na Staromák nejelo, ale kdykoli se pak podařilo šampionát

vyhrát a my jeli lidem pohár ukázat, s trochou nadsázky jsme mohli říkat: „Tak, a máte nás tu znovu! Už jsme zase tady!“

Je fantastické, jak hokej dovede spojit národ, zvláště když se něco podaří. Je nádhera, jak ten národ dokáže hokejem ohromně žít, všichni přejí všem jen to dobré, zapomeny se na všechny starosti a problémy, na všechno zlé a nepříjemné.

Můžou mít blbou náladu, zlou tchyni nebo nadávat na politiku a na poměry. Těch čtrnáct dní, kdy turnaj graduje ke konci, se však lidi stmelí a finále na Staromáku po vítězném turnaji vždycky znamenalo vyvrcholení. Bylo úžasné před ty lidi vylézt na pódium a vidět jásající davy. Krásný a opojný pohled. Člověku až běhal mráz po zádech, měl z toho husí kůže.

I v tom byla práce maséra vynikající. Na druhou stranu, spousta lidí si myslí, že jsme měli výhodu, když jsme se na hokej mohli dívat zblízka a zadarmo. Hezky z první řady, že jen stačilo přijít na zimák, počkat si, až začne zápas, postavit se k mantinelu, občas podat lahev s pitím nebo ručník a tím to končí.

Ne. Dělat maséra, to je celodenní šichta. Nějakých dvacet hodin práce, se všemi přípravami, denně před tréninkem, po něm, před zápasem, po zápase, pak večer na hotelu a vlastně kdykoli je potřeba. V každou dobu se na sto procent věnovat hráčům, a to všem.

Obsluhoval jsem zlatou generaci. Takovou, jakou náš hokej nikdy předtím neměl. Ale s dlouholetým parťákem Pavlem Vlašicem jsme nikdy nerozlišovali, jaké kdo má zásluhy a postavení v týmu, nerozdělovali jsme na staré a mladé.

Všechny hráče jsme brali jako celek, jako mužstvo. To bylo vždycky na prvním místě, až potom se řešily další věci, pokud

na ně byl čas nebo si to situace žádala. Na prvním místě byli vždycky hráči, protože oni na ledě rozhodovali, jak zápas nebo celý turnaj dopadne, jestli bude úspěch, nebo nebude. Všem jsme se věnovali naplno a jak nejlíp jsme uměli, protože každý z nich byl stejně důležitý a bez nich bychom na tom pódiu nikdy nestáli.

Samozřejmě že nováčci se stávali častěji terčem různých fórků a scének, ale pokud něco potřebovali, postarali jsme se o ně stejně jako o největší hvězdu týmu. Není tedy pravda, co později tvrdil pan Hadamczik, že nás po svém návratu k reprezentaci nechtěl, protože jsme tomu nedávali všechno, makali jen na staré páky a na mladé kašlali. Kdyby se někdo chtěl zeptat těch, co prošli světovými šampionáty, určitě potvrdí, že to není pravda. Byly to jen cílené útoky proti nám.

Téhle práci se musí člověk věnovat hlavně proto, že ji má rád. Ne kvůli vlastnímu prospěchu, že uvidí hokej, zná se s největšími hvězdami, dozví se o nich věci, třeba i z jejich soukromí, co druzí nemohou ani tušit, protože masér je taky něco jako zpovědník.

A nejen to. Masér musí zvládat desatero řemesel. Je švadlena, když je potřeba něco opravit, zašít. V jedné osobě se z něj stává truhlář, lakýrník, brusič, stěhovák, pradlena, kuchařka, nápojový referent, spoustu hodin stráví za volantem jako řidič, musí se taky umět domluvit v kterékoli zemi a s kýmkoli, aby dostal přesně to, co potřebuje.

Ta práce ho musí především bavit, musí být ochotný se pro ty kluky obětovat a pracovat pro ně, aby se sami měli dobře, nic jim nescházelo, aby v týmu a na ledě fungovalo všechno,

jak má. Tak to prostě musí jet, aby hráči měli pohodu, protože jedině to je předpoklad, že se něco povede.

Samozřejmě, hodně taky záleží, jaké v týmu máte hokejisty, co dovedou, jaké pokyny jim dá trenér, jak se jimi řídí a nakolik jsou taky schopni je na ledě plnit, jestli to zvládnou. Ale můžu potvrdit, že nejvíc ze všeho záleží hlavně na partě. Na tom, jak se hráči dovedou stmelit, vzdát se třeba osobních ambicí a dít jeden za druhého bez ohledu, jakou dostanou roli. Na tom je všechno založené.

Sám jsem se mohl přesvědčit i o tom, že když máte špičkové hokejisty, ale ti nevytvoří dobrou partu, mužstvo je rozklížené a netáhne spolu, nedokáže nic.

„Do konce měsíce předáš věci,“ sdělil mi generální sekretář svazu Martin Urban, když jsme se na konci června 2010 vrátili z návštěvy v Kramářově vile, kde nás po vítězství na mistrovství světa v Německu přijal tehdejší premiér Jan Fischer. Sdělil mi to v ústraní, někde za stromem nebo u autobusu, už ani nevím.

Uvědomil jsem si, že mi zbývají dva dny. Končím u reprezentace a se mnou i můj parťák Pavel Vlašic. Končím na hokejovém svazu, kde jsem pracoval šestnáct let, s reprezentacemi jsem jezdil ještě o dva roky déle. Během několika vteřin mi to všechno proběhlo hlavou.

„Masérská pohotovost, otevřeno od 0 do 24 hodin.“ Tuhle ceduli jsme mívali při turnajích na dveřích našeho pokoje. Měli jsme pořád otevřeno. Vzpomněl jsem si na všechny ty kluky, které jsem poznal, na lidi, jež jsem potkal, vyrojila se spousta zážitků.

Uvědomil jsem si, že tohle všechno už nebude. Končím.

Nebyl jsem první, ani poslední, s kým zametli. Tomáš Král si po nástupu začal vodit na svaz svoje lidi. Byla to jeho hra. Samozřejmě, hodilo se to i trenéru Hadamczikovi, který se mezitím k národnímu týmu vrátil a nás moc nemusel. Dosaďil si tam svoje lidi, i když do toho mu taky opět mluvil pan Král.

Moje propuštění bylo nečekané jako v jiných případech, ale stejně jako v těch jiných případech bylo plánované měsíce dopředu. Po tolika letech mi to ani nedokázali pořádně oznámit. S někým doslova zametli, se mnou víceméně taky.

Poslali člověka na špinavou práci, posla špatných zpráv, který mi to oznámil někde za křovím... natož aby mi někdo vysvětlil, proč se to stalo. I to o něčem vypovídá. To až později se mi donesly různé pomluvy, mně neřekli do očí nic. Nikdo se s námi nebavil.

Do té doby maséři odcházeli z vlastní vůle. Ať to byli Václav Šašek, Pavel Křížek, nebo svazový kustod Jiří Kulíček, kterého jsem střídal právě já. Ti všichni skončili, až když měli svá léta, nechtěli třeba už jezdit nebo šli do důchodu a sami se rozhodli, že už toho bylo dost.

V našem případě se to seběhlo asi tak, že Král slíbil známému tuhle práci a on mu pak za to oddaně sloužil. Dodneška se tam v různých funkcích objevují lidé, kteří jsou ve spojení s mocnými na svazu. Hodně jich přišlo z Plzně, odkud pochází i Tomáš Král, přivedl si tam svoje známé a kamarády.

Tohle všechno by mi snad mohlo být srdečně jedno. Jenže oni mě odstříhli od koníčku, kterému jsem se věnoval celý ži-

vot. Ještě dneska, s odstupem času, se nemůžu dívat na zápasy hokejové reprezentace a musím se přiznat, že mě to ani neláká. S hráči se potkávám dál, bavíme se spolu, voláme si, pokecáme, co nového, občas se s některými sejdeme, jsme kamarádi. Ale dívat se na zápasy národního týmu? Díky, ne. To mi pořád nejde.

Nikdo mi ovšem nevymluví, že mužstva, jaká jezdila na mistrovství světa ještě po našem odchodu, měla i na víc, než dokázala. Jenže žádný další Staromák se nekonal. Byl z toho dvakrát bronz a pak ostuda na šampionátu ve Stockholmu. Hráči se přitom sešli vždycky parádní. Ale jen v nich to nebylo. Víím, jak mnohdy záleží na maličkostech a přízni okolností. Nicméně nedalo se říct, že by těmito výběrům štěstí nepřálo. Často ho měly víc než jindy. Tím spíš jsem to nejen já vnímal jako promarněné příležitosti. Tým nedosáhl výsledku, na jaký měl.

O lidi, kteří s námi potom tak vyběhli, se dál nestarám. Ovšem jak jsem se mohl přesvědčit, já je přitahuju pořád. Když jsem před časem dostal nabídku pracovat u fotbalové reprezentace, stačil jeden telefonát z hokejového svazu. Jeden den jsem u národa byl, druhý už ne. Někdo vlivný se o to postaral. Dva roky poté, co mě už jednou zničili, cítili pořád potřebu se po mně vozit...

Po vyhazovu z hokejového svazu jsem se různě protloukal. Už dřív jsem trénoval mládež ve Spartě, pak jsem pokračoval v Roudnici nad Labem a tamnímu klubu jsem začal v jednu dobu dokonce šéfovat. Práci jsem si našel v Jágr Teamu, takže jsem zůstal u hokeje, i když coby prodejce výstroje.

Potom jednoho dne zavolał Zbyněk Kusý. Skončil v Pardubicích jako generální manažer a nastoupil do fotbalové Slavie. Sám z hokeje neodcházel v nejlepším, svého času chtěl kandidovat na prezidenta svazu proti Královi, ale nevyhrál. Znali jsme se z hokejové reprezentace, a když se vrhl na fotbal a ve Slavii sháněli maséra, vzpomněl si na mě. Jeho by nezviklalo tisíc pomlouvačných telefonátů. A já jsem mu za to všechno vděčný.

Už jsem zase v tom, masérská pohotovost znovu funguje. Neobsluhuju už hokejové mistry, ale pracuju u fotbalu. Konečně zase dělám to, co mě nejvíc baví.

SÉRI

**MASÉRSKÁ
POHOTOVOST**
00-24 hod.

1223

czeh
team
000

PETRA NAHRADIL ÁDA

Všichni mi říkají Áda. Tedy ti, co mě znají. Trenéři, hráči, lidi kolem hokeje, dokonce i v médiích jsem býval jmenovaný jako masér Áda Bílek. Místo skutečného křestního, jež bylo a odjakživa je a bude Petr.

Dokonce i v pořadu Mr. GS, který svého času měli na TV Nova Michal Suchánek a Richard Genzer, jsem byl takhle představen. Pro všechny jsem zkrátka Áda. Ale už se moc neví, jak ta přezdívka vznikla.

Někdy v roce 1970 jsem začínal s hokejem v přípravce Sparty pod trenérem Bohoušem Šmerhou, který bohužel už dneska není na světě. Začínal jsem v obraně. Nastupoval jsem společně s bekem, který se shodou okolností jmenoval taky Bílek. Jen ho pokřtili Pavel. Celou přípravkou jsme procházeli jako dvojice spolu.

Ve stejné době hrál za Jihlavu zadák jménem Petr Adamík. S Duklou spojil vlastně celou svoji kariéru, vydržel tam třináct sezon. Pouze Jan Suchý sehrál v jihlavském dresu víc zápasů, Adamík pomohl armádnímu týmu k pěti titulům a pronikl taky do reprezentace. V roce 1973 si zahrál na mistrovství světa v Moskvě a získal tam bronzovou medaili.

Samozřejmě že jsme ligové mače už jako kluci v Praze navštěvovali, zápasy Sparty proti Jihlavě bývaly velké a často značně vyhecované boje. Hlavně řežby mezi spartánským obráncem Jaroslavem Šímou a jihlavským Jardou Holíkem vstoupily do historie. V bráně chytal za Spartu Jirka Holeček, v útoku váleli Jiří Kochta, „Bojar“ Nikl, který mě později taky trénoval, Petr Brdička a jiná spartánská esa.

Jihlavskému beku Adamíkovi jsem prý byl postavou, herním projevem a taky v obličejí hodně podobný. Kukuč, velký nos i černé vlasy jsem měl jako on. Proti parťákovi z obrany Pavlu Bílkovi jsem byl větší, narostlejší. Pan Šmerha si nás nepletl, ale občas mu dělalo problémy, když po nás pořád musel řvát: „Petře! Pavle!“ Aby si to usnadnil, začal mi říkat prostě Adamík. A spoluhráči z přípravky si to zkrátili na Ádu.

Od té doby ta přezdívka jde pořád se mnou; vlastně celý život. Podědil jí dokonce i můj syn Petr, který se dal taky na hokej a jemuž dneska kluci říkají Ádo stejně jako mně.

Na jednom turnaji v žácích, co se hrál v ostravském Ledňáčku, jsem prožil i zcela zásadní změnu. Ve Spartě jsme měli dobré zadáky, ale chyběli nám útočníci. Byl to trenér Petr Fesl, kdo mě tenkrát posunul z obrany do útoku. A mně se podařilo na tom turnaji vyhrát nejlepšího střelce, přitom jsem vepředu nastupoval vůbec poprvé. Od té doby jsem tam zůstal, hrál jen centra a vydrželo mi to až do konce hráčské kariéry.

Z hráčů, kteří se mnou začínali, nikdo do ligy později nepronikl. Pár jich taky uteklo, mezi nimi Jirka Poner, s nímž jsem procházel juniorskými výběry, stejně jako s litvínovským odcho-

vancem Honzou Tábořem. Coby hráč ročníku 1963 jsem tam ale hlavně nastupoval s borci jako Vláda Růžička, Petr Rosol, Tonda Stavjaňa. Už tehdy bylo znát, že z nich něco bude.

V mládežnických týmech se mnou hráli taky jiní pozdější reprezentanti a vynikající ligoví hráči – Roman Božek, Kamil Prachař, Karel Soudek. Potkal jsem se taky s Dominikem Haškem, který byl mladší, ale už tehdy vyčníval.

V juniorské soutěži jsme hráli proti sobě, když Sparta bojovala s Pardubicemi. S nimi jsme se vždycky mydlili. V obraně měli dvojku Střída – Hrubeš, v útoku lehkonožou jízdu ve složení Dolana – Jiroutek – Kopecký. A v bráně Haška. On prošel všemi juniorskými výběry a zahrál si i s námi. Onehdy v osmnáctce mu dělal dvojku Roman Višňák z Hradce Králové.

„Chtěl vždycky strašně vyhrávat. Co si vzpomínám, u Haška to nebylo jen na ledě, ale i při tenisu, fotbalu, hlavičkované o zmrzlinový pohár. Chtěl vyhrát, pořád se sázel, ve Švédsku lezl do moře. Vybrali jsme každý pět švédských korun a on by tam šel, ačkoli byl duben. Nakonec to náš trenér Šustek zatrhł, protože byla fakt zima,“ vzpomínal na Hašana po letech.

Růžička už jezdil na národák jako ligový hráč, s Rosolem jediní pravidelně hráli nejvyšší soutěž, oba v Litvínově. Výjimečný hokejista, který už byl taky někde jinde. Tehdy nosil knírek, takové černé chmýří, my jsme tomu říkali sexuální kartáček... Myslím, že ho shodil, až když byl na vojně v Trenčíně.

Růža měl jediný vážnou známost, Evičku neboli Evíka. Už tehdy s ní chodil a později si ji vzal za manželku, takže se z ní stala paní Eva. Jsou spolu pořád. S Vládou Růžičkou mám do-

dnes super vztah. Svým uměním čněl vysoko nad ostatními a patřil k největším tahounům týmu. Taky moc rád poslouchal tvrdou muziku.

Jednou na soustředění v Nymburce to o poledním klidu zase řvalo na celou chodbu. V době, kdy jsme měli odpočívat, nám ostatním ten kravál docela vadil, a tak jsme si z milého Vládička kapánek vystřelili. Já a Honza Tábor jsme vyhodili pojistky, tehdy ještě byly šroubovací, aby byl chvíli klid. Proč to vlastně říkám: Růža se učil elektrikářem.

Kazeťák najednou ztichl, ale místo něj rozrážel náhlé ticho jiný hluk. „Jak to, že nejde proud? Co to je?“ rozléhal se Vládiček řev.

„Tak to pojď spravit, když jsi ten elektrikář,“ vybídlí jsme potutelně Růžičku.

Přišel ke skříní s pojistkami, omrknul to a povídá: „No, to jsme asi ještě nebrali,“ zakabonil se.

„My jsme zapomněli, že ještě nejsi vyučený,“ řekli jsme mu a ty pojistky utáhli sami.

Muzika za chvíli vyhrávala dál, Vládiček jen cestou na svůj pokoj utrousil pár jadrných slov, že jsme na něj jako ušili boudu. No, něco na tom pravdy bylo, tu klukovskou srandu nám nezbláfl a my tu opravu museli vyřídit za něj.

Po zlatém šampionátu ve Vídni 2005 si Růžička dokončil nejvyšší trenérskou kvalifikaci. Už měl tehdy jeden extraligový titul se Slavií, s českou reprezentací vyhrál mistrovství světa, ale pořad neměl „áčko“.

Růža vždycky nosil v hlavě především hokej, proto z něj vyrostl tak geniální hokejista a později i skvělý trenér. Ale v mlad-

ším věku byl s učením trochu na kordy, protože pořád cestoval, byl někde pryč, takže do školy se tolik nedostal. A víc než učení ho bavil hlavně hokej. Taky měl jiný přístup než později, kdy dospěl a lidsky vyzrál.

„Já se na to už vykašlu! Půjdu na vojnu a hotovo!“ pohrozil prý kolikrát, když měl jít před komisi a u zkoušek potvrdit, že si doplnil, co hokejem zameškal.

„Ne, Vládo, neblázni, to půjde, my ti pomůžeme. Bude to hračka, hlavně se tam musíš ukázat. My už to nějak zařídíme,“ chlácholili ho lidi z klubu, protože o takovou oporu by přece jenom neradi přišli.

Jednou takhle skládal Vláda zkoušku z dějepisu. Málo se ví, že Růžičku historie baví, rád se vrací k minulosti, docela ho to zajímá. Ale tenkrát před komisí znalostmi zrovna nehýřil. Nevěděli, co s ním.

„Tak nám aspoň řekněte, kdy skončila druhá světová válka,“ napadlo někoho.

„No přece v pětačtyřicátym!“ vyhrkl Růžička.

„Mohl byste být trochu konkrétnější?“ chtěla znát zkušební komise přesné datum.

„No, vždyť říkám, v roce 1945,“ odvětil Růža.

„Ale my bychom to rádi slyšeli přesně,“ vybídl Vládu někdo z komise.

„No přece ti-síc-de-vět-set-čtyři-cet-pět,“ vyslabikoval Růžička...

Úplně nejpřesnější a uspokojivá odpověď to nebyla. Možná se tohle všechno událo, možná to je jen povídačka. Nicméně na žádnou vojnu tehdy nešel.

Jako osmnáctka jsme letěli na zájezd do Ameriky, kde nás tehdy čekalo snad patnáct nebo šestnáct utkání. Mohla s námi i jedna pětka složená z hráčů do třiatvacetilet. A tak jeli česko-budějovický bek Láďa Kolda, útočníci Petr Fiala, Dušan Pašek a Olda Válek.

Tři týdny jsem spal s Oldou na pokoji. To byl očistec! Pořád se větralo, protože se kouřilo. Byla zima, jezdili jsme po Aljašce, kde bylo minus třicet, a El Obro, jak se mu říkalo, nechával věčně otevřené okno, aby nebylo nic cítit. Ale hráčů dýmalo víc. Litvínov tím byl proslulý, tedy kromě Ruži. Ten se ani nenapil.

Tenkrát se dávala hráčům na turnaje výstroj, ale nebylo toho tolik, takže se dělila. Rukavice nebo lokty vyšly mezi mě a Vladu Ružičku. Abychom se nehádali, dali jsme si o ně nájezdy. Bylo to na soustředění v Hradci Králové. Ani už nevím, jak to dopadlo... Myslím, že jsme jezdili na Višňáka, kterému jsme říkali Oživlá díra. Tím jsme to měli jednodušší.

Zažil jsem taky, když odešel Jirka Poner. Proběhlo to podle stejného scénáře jako u dalších kluků. Jednoho dne už nebyl na hotelu, nepřišel na večeři a všichni pochopili proč. Podobně zmizel v osmnácti třeba obránce Petr Svoboda, který pak prožil dlouhou kariéru v NHL a ještě se po letech, na olympiádě v Naganu, vrátil do reprezentace. Ve finále proti Rusku dal zlatý gól.

Vždycky se čekalo, jestli se dotyčný třeba ještě nevrátí. Samozřejmě marně. Proč by to taky někdo dělal, když už se rozhodl vzít kramle. Pak se to řešilo na zastupitelství a jelo se domů, kde jsme museli chodit k výsledkům na policii a měli vysvětlovat proč, jak, kde jsme byli a co jsme tam vlastně děla-

li, když jsme nechali kamaráda takhle pláchnout, a jestli jsme na něm nebo ve svém okolí nepozorovali něco podezřelého. Takové divné to bylo.

Tenkrát nikdo dopředu netušil, že někdo z nás má v úmyslu zmizet. Ti kluci to neřekli ani nejbližším kamarádům, často to dokonce nevěděli ani jejich rodiče, protože by je třeba začali přemlouvát, a kdyby se někdo podřekl, byl by z toho pořádný malér a my bychom šli všichni do háje. Ani Jirka Poner se tenkrát nikomu z nás nesvěřil.

„Čau, Kozel“. To bylo jediné, co nechal o něco později Petr Klíma na akci s reprezentačním týmem na rozloučenou na pokoji Petru Rosolovi. Znali se z Litvínova, vždycky bydleli spolu, byli jak dvojčata. Ale ani jemu se dopředu ani slovem nezmínil, co plánuje. Zanechal jen stručnou, jednoduchou cedulku. Nic víc. Kozel, to byla Klímova přezdívka.

Do Sparty jsem přišel trénovat v sedmnácti. Bylo to v sezoně 1978–79 a měli tam mančaft jako řemen. Míra Kuneš, Jaroslav Mec, Vladimír Kostka, Peter Ihnačák, Vladislav Vlček, Jirka Jána, Luboš Pěnička, Mirek Kasík, Stanislav Hajdušek, Pavel Richter, Karel Holý. V bráně ještě Mirek Termer, bývalý Kladeňák řečený Termoska, pamatuju dokonce i Jaroslava Radvanovského.

Jednu dobu ve Spartě působil legendární Miroslav Kohout, řečený Kohy. Strávil v ní jen dvě sezony, v letech 1983 až 1985. Stal se velkou oporou i atrakcí. Byl to rozený komediant, trochu atypický brankář a bohém, kterého lidi milovali. Nikdy je nezklamal.

On byl sám a rád se bavil životem. To se samozřejmě spojovalo s ochutnávkami ohnivé vody, ale tím větší byla s Kohym sranda. Míra uměl bavit lidi. A to jak v restauraci, tak na ledě, takže když čapal, chodili hodně i na něj.

Byl nesmírně populární a neupejpal se. V hospodě mu kupovali pivo, kořalky a druhý den na tréninku mu pak občas bývalo dost zle. Tehdy se ještě nechytalo v maskách jako dneska. Gólmani používali helmy se železnou mřížkou. Kohy se vždycky v brance otočil, přes dráty vyjela „šavle“ ven, on to zametl hokejkou do sněhu a pokračoval zase dál.

Hráli jsme tehdy na stadionu Slavie v Edenu, protože se ve Sportovní hale, jak se aréna Sparty tehdy jmenovala, něco předělávalo. Kohouta původně koupili na místo dvojky. Jedničkou byl Jiří Hamal, který prošel i juniorskými reprezentacemi, hodně trénoval a chodil do posilovny. Tam zesílil, ale v něčem zase zpomalil. A jak byl Kohy na tom psychicky líp, protože si z ničeho nic nedělal, Hamala z pozice jedničky sesadil a chytil místo něj.

Míra byl jedinečný. A jeho vrcholné okamžiky přicházely ve chvílích, kdy se vedlo, a lidi Kohouta vyvolávali. On byl malý, když to přeženu, nevyskočil na jídelní stůl. Ale jakmile se dostal do euforie, stával se z něj přeborník. Když se hrálo na opačné straně kluziště, v plné výstroji vyskočil nahoru na brankovou konstrukci, usadil se na ní, sledoval, co se tam naproti děje, a ještě lidem mával.

Fanoušci se z něj mohli zbláznit. On tímhle nikdy nezavinil žádný gól, takže ho spoluhráči nechávali v klidu a nepeskovali ho. Vymýšlel různé blbiny. Skákal po puku, riskantně zalehá-

val kotouč kolem brankoviště. Po vítězných zápasech cestou do kabin předváděl oslavný kotrmelec nebo se rozjel a skočil hlavou proti mantinelu. Jednou při zápase v Ostravě vypocho- doval na led s kahanem na helmě. No, blázen.

Ligu později chytal ještě za Vítkovice, kam ho poslali jako náhradu za Jaromíra Šindela, a Slovan Bratislava, za který chy- tal i na Spartě svůj poslední zápas. Za 64 vteřin inkasoval dva góly a trenér Jozef Golonka ho vystřídal. Cestou z ledu ještě zamával divákům a pak už se nikdy neobjevil. Ale všude, kde Kohy chytal, zanechal hlubokou stopu, fanoušci i hráči na něj dodnes vzpomínají.

Milionový kluk byl taky Jirka Jána. Pochází z Písku, ve Spartě strávil deset sezon. Měl dobrou střelu, uměl dát gól, taky byl obrovský bojovník a často fauloval. Ve Spartě se tak stal jakýmsi prototypem zlého muže, jako první hráč klubu překročil hranici sta trestných minut za sezonu. Svůj bohatý trestní rejstřík vysvětloval tím, že má snížené těžiště, takže když se o někoho opře, rozhodčí to chápou jako krosček. My se smáli, ale on těmi často zbytečnými fauly zastíňoval to dobré, co v něm bylo. A dost soupeřů mělo na Jánu pifku.

Já pocházím z Prahy, ale v Písku jsem byl na vojně. Dva mě- síce jsem tedy strávil v Dukle Jihlava. Potkal jsem se tam mimo jiné s Františkem Výborným, tedy ještě jako hráčem, staral se tam o mě masér Pavel Křížek, s nímž jsem později spolupraco- val u reprezentace.

Narukoval jsem zrovna v době, kdy v Jihlavě válela druhým rokem lajna Rosol – Kameš – Klíma, já pokračoval v písec-

kém béčku. Ale i tam se sešel mančaft jak hrom, samí ligoví hráči, z útočníků třeba Zdeněk Pata, Jarda Hauer, kteří přišli z Plzně a později tam vytvořili s Františkem Černým taky parádní útok. Byl tam můj dlouholetý kamarád Milan Kosejk, obránce Vojta Kučera, což je starší brácha Franty Kučery, vítkovický Petr Fabián a taky Milan Černý nebo Jirka Kročák, kteří později váleli za Spartu.

V áčku Sparty jsem za pět let sehrál pětadvacet zápasů, mým dalším osudem se stala Slavia, která tehdy hrála ještě první národní ligu. Poprvé jsem se tam dostal během sezony 1983–84 a po vojně tam víceméně pokračoval.

Trénoval nás Václav Libora a Josef Kaisr, který šel později do Itálie, po nich přišli Jaroslav Horáček a Tomáš Netík starší. Ve Slavii začínala spousta budoucích spartanů. Petr Bříza, Richard Žemlička, Pavel Geffert, kterého jsem sám zažil jako mladého. Mezi dospělými tam začínal David Volek, objevil se tam taky Josef Štraub, který pocházel z Příbrami, mezi elitu se propracoval v Jihlavě a později zářil hlavně ve Zlíně v útoku s Pavlem Janků a Romanem Meluzínem.

S hokejem jsem se rozloučil jako hráč v roce 1992, bylo mi třicet. Ale v té době se takhle končilo. Hráči už mohli chodit do ciziny, ale ten odliv nebyl pořád ještě tak masivní. Dřív zůstávali všichni doma, pokud neutekli sami dřív, museli čekat, až se dočkají úctyhodného věku a pustí je ven. Ale pokud odešli bez povolení, bylo lepší jít do Severní Ameriky, protože v Evropě by museli osmnáct měsíců stát. Tak znělo pravidlo

IIHF, prosadily ho tam země východního bloku, aby se mohly bránit odlivu hráčů.

Když už se někdo rozhodl emigrovat, byl to hodně riskantní krok, obzvláště když to chtěl zkusit za mořem a neměl nic jiného, což v NHL určitě neměl. Možná dostal šanci, ale svoje místo si v tvrdé konkurenci musel vybojovat.

V Evropě se muselo čekat. Rok a půl je dost dlouho. Třeba už zmiňovaný Jirka Poner byl draftovaný týmem Minnesota North Stars, takže to vzal napřed přes oceán. NHL si nakonec nezahrál, působil v nižších zámořských soutěžích. Ale jakmile uplynula lhůta, kdy mu ještě hrozil trest, a cesta výš byla v Americe pořád zavřená, vrátil se na náš kontinent a zbytek kariéry strávil v Německu.

Kariéru jsem z dnešního hlediska ukončil dost brzy, ale měl jsem za sebou docela dost dlouhou historii zranění. Už mi to začínalo dělat problém, taky nebyly takové možnosti rehabilitace jako dneska, aby se člověk mohl dát víc do pořádku a třeba ještě pokračovat.

Zkoušel jsem pak ještě hrát sezonu v Benátkách nad Jizerou, ale to bylo o ničem, nemělo to cenu. Abych uživil rodinu, musel jsem si najít práci. Dva roky jsem pak pracoval v řeznictví Sup a synové, které tehdy ještě mělo prodejnu ve Francouzské ulici na pražských Vinohradech. A pak už jsem nastoupil na hokejový svaz.

Na místě hospodáře jsem střídal bývalého brankáře Jiřího Kulíčka. Zůstal tam se mnou ještě půl roku a zaučoval mě, co a jak. Potom šel do důchodu, já ho přirozeným způsobem

vystřídal, nikoho jsem nevytlačil. Tohle se tenkrát dodržovalo, stejně jako se trenéři nepodepisovali před velkou akcí, nýbrž až po ní. Za zásluhy, za to, co uměli a předvedli, co s týmem dokázali. A taky se o tom ještě předtím docela dlouho a vážně rokovalo.

V poslední době už se tyhle způsoby moc nenosí. Rozhodují i jiné faktory. Ale to už je docela jiné povídání.

SELÄNNE, OČI MÁŠ ZELENE

„Novináři, nespěte! A zpívejte! Vždyť vy nic nevydržíte,“ nabádal Ivan Hlinka podřimující žurnalisty v ranním autobuse, který nás vezl z Lillehammeru na letiště v Oslu. Pak spustil *Jelene, oči máš zelené* a celý ten sbor dirigoval.

Přes noc jsme oslavovali triumf na mistrovství světa, které se pro nás vyvíjelo roztodivně, dokonce to v jednu chvíli vypadalo, že nepostoupíme ani do play off a pojedeme domů. Rok předtím reprezentace pod Hlinkovým vedením dosáhla největšího vítězství v historii, vyhrála první otevřenou olympiádu v Naganu. Ale tohle byl první Hlinkův titul mistra světa v roli trenéra.

On nikdy nedával moc najevo, co se v něm doopravdy odehrává. Uměl se pěkně rozohnit, ale spoustu situací taky dovedl tím svým neopakovatelným způsobem zlehčit, převést do nadsázky nebo přejít s humorem, i když ho třeba něco strašně užíralo, prožíval obrovské nervy nebo byl ve stresu, pod tlakem.

Hlinka se s ničím nepáral, ale zároveň si ani z ničeho nedělal velkou hlavu. Aspoň tedy navenek. V hloubi duše to přitom byl citlivý člověk. Málokdy to však chtěl veřejně dát najevo. Stejně jako po triumfu v Naganu uronil slzu a pak zmizel někam do zákulisí, uklidil se na chvilku i po vítězném finále v Lillehammeru, než se zase vynořil a radoval se dál s ostatními.

Byl to velký hráč. Řídil se heslem „Hlavně se z toho neposrat“. Z úspěchů i z neúspěchů, za jakékoli situace, ať se vyhraje, nebo prohraje. Jedno mu to samozřejmě nebylo, ale před druhými se snažil nad všechno povznést.

Památný byl třeba společný „kafíčkový“ rituál před každým odletem na akci. Hlinkova generace ho držela už od hráčských dob a pokračovala v něm, i když se z těchhle borců stali trenéři. „Kafíčko“ se nesmělo vynechat, porušení tohohle obyčeje by se nemuselo vyplatit, mohlo by přinést smůlu. A věřte, že ten zvyk fungoval.

Na ruzyňském letišti byla hned na rohu za pasovou kontrolou prosklená kavárna. Obsadili jsme kulatý stůl nebo dva, podle toho, kolik nás bylo. Objednali jsme „kafíčko“, což bývala káva, pivo, minerálka a k tomu třeba panák vodky, aby to nehoupalo, a čekali, až přijde čas hlásit se k nástupu do letadla. Sedávali tam trenéři, maséři, manažer mužstva, občas i někdo další, třeba někdo z novinářů, pokud zrovna letěl s námi, ale sestava zůstávala víceméně stejná.

Jednou takhle popíjíme, klábosíme, načež se z reproduktoru ozvalo: „Poslední výzva, pánové Hlinka, Augusta, Martinec, Černík, Bílek... ať se neprodleně dostaví ke stojance číslo XY!“

Seděli jsme nerušeně dál.

„Poslední výzva, pánové Hlinka, Augusta, Martinec, Černík, Bílek... ať se neprodleně dostaví ke stojánce číslo XY!“ neslo se znovu halou.

Hlinka se po nás jen šibalsky podíval, rukou obkreslil kruh kolem stolku a s klidem povídá obsluze: „Takže ještě jednou.“ To byl celý on.

Cesta do Norska byla taková zvláštní. Nestalo se nám to, co Slovákům, kteří si nějak spletli datum a letěli přes Prahu den před svým prvním zápasem. „Proč letíte až dneska?“ ptali se jich čeští novináři, kteří shodou okolností cestovali ve stejný den.

„Veď hráme až prvého, tak prečo nie?“ odpověděl spokojeně bývalý trenér Jáno Starší, který byl šéfem mise.

„No právě, proč tedy letíte až dneska?“ zaslechl další dotaz.

„Veď povedám, hráme prvého,“ odvětil Starší, ale už se neusmíval. Ztuhl, protože tušil, že něco není v pořádku.

„No právě, prvního je zítra,“ upozornil ho novinář. Starší zbrunátněl.

„Čože? Kde je? Ty kokot! Čo si to urobil!“ začal křičet a hnal se po někom z výpravy, který to při plánování všechno zpacal.

No, naše cesta byla zvláštní spíš z toho důvodu, že nikdo nevěděl, jak to na šampionátu vlastně bude. Nikdo nevěděl, co se bude dít. Nějaké hráče z NHL jsme měli, ale jen asi čtyři. Parta se tam však sešla výborná. A nakonec dokázala strašně moc.

V Oslu, kde jsme hráli základní i čtvrtfinálovou skupinu, se nám zpočátku dařilo. Přejeli jsme Rakousko, Japonsko, ale trápili se s Američany. Výhra 4:3 znamenala, že se nemusíme stěhovat do Hamaru. Pak jsme od Rusů dostali naloženo 1:6 a málem už se mohli pakovat domů.

Hlinka pět let dřív právě v Norsku propadl s reprezentací na olympiádě. Takový vývoj nesl těžce, druhý den po zápase nešel s týmem ani na led, před novináři se schoval v kabině. Jako masér tam s námi byl Petr Mlíkovský, který tehdy pracoval ve Spartě. Uklízeli jsme kabinu, a když jsme měli hotovo, nemohli jsme odejít. Celý den jsme se u Hlinky střídali, protože se mu ani na hotel nechtělo.

„Maséři, pojďte sem!“ zavelel z trenérského kamrlíku. A muselo se nalívat. Rozebírali jsme, co se stalo, u toho se cucalo trošku víc. A pak najednou povídá: „Maséři, jdeme domů.“ Bylo sedm hodin večer, seděli jsme tam od jedné.

Strávil v kabině snad šest hodin, vůbec nešel ven, protože tam na něj čekali novináři a on neměl náladu se s nimi bavit, poněvadž nechtěl rozpitvávat to, co ho tak žralo. Ale stejně musel, protože si ho pak našli v hotelu. Pan Hlinka se jim chvíli věnoval, pak v klidu zamířil na večeri. My s „Mlíkem“ jsme byli rádi, že můžeme padnout do postele a že jsme to vůbec přežili.

Pak přišel zlomový den.

Z uvažovaných posil z NHL přiletěl nakonec jen Petr Sýkora. Poprvé měl nastoupit ve druhém zápase čtvrtfinálové skupiny proti Slovensku. Trénink s naším týmem už nestihl, ale Slováci ho gentlemanky vzali rozbruslit na svůj trénink, který měli naplánovaný na později. Ani zápas s nimi se vůbec nevy-

víjel dobře. Ve 12. minutě vedli 2:0. Potom však přišla smršť osmi gólů. Vyhráli jsme 8:2 a jeden gól jim dal i Petr Sýkora.

Posledním soupeřem ve skupině byli Švédové. Jejich fanoušci do Osla pořádali nájezdy, v hledišti bylo tolik žlutých dresů, že by z toho jeden chytil žloutenku. „Li-lle-hamm-er! Li-lle-hamm-er!“ skandovali každou chvíli. Připomínali tím olympijský triumf z roku 1994, který zažili právě tam. V Lillehammeru se mělo taky rozhodovat o medailích. A příznivci *Trekronor* vůbec nepochybovali, že by jim postup měl uniknout.

My taky ne. Jenže to mělo háček. Nejenže jsme museli porazit Švédy, ani to nám semifinále nezaručovalo. Byl to šampionát, kde šly do play off jen čtyři týmy. Ale tam jsme ještě zdaleka nebyli, a to ani v případě vítězství nad Švédskem. Potřebovali jsme, aby ještě předtím Slováci vzali Rusům aspoň bod.

Hráli jsme večer, jejich zápas byl na programu před námi. My, maséři, jsme jeli do haly v předstihu a na to utkání se koukali, než přijeli kluci. Nějakých deset minut před koncem stálo v rohu za plexisklem celé mužstvo. A nemohli jsme odtrhnout oči.

Už před zápasem jsem slovenským masérům říkal: „Když jim seberete bod, máte u nás tři kartony piva. Bude to tam.“

Oni se jen smáli: „To viete, že jo, vy Čehúni! Vy viete iba sľubovať!“ Sami věděli, že odehrají zápas, končí, sbalí se a jedou domů. Jakýkoli výsledek jim nic nezaručoval.

Jenže teď jsme to sledovali, všichni jsme se nahrnuli k mantinelu a nervózně přešlapovali. Bylo to 1:0, 1:1, 1:2, pak 2:2. Tak utkání i skončilo. Pro nás ideální výsledek, tohle nám vyhovovalo. Ale ještě jsme potřebovali porazit Švédy. Ještě k tomu

v prostředí, kde se mohli cítit jako doma. „Li-lle-hamm-er! Li-lle-hamm-er!“ A kluci to dokázali!

Zvítězili jsme 2:0, po dvou slepených gólech Martina Procházky a Ujčíka hned z první třetiny. Pak se to nějak dohrálo, i když hlediště Švédy hnalo až do konce. A šli jsme na Kanadu, která do té doby prohrála jen jednou s Finskem.

Slovákům, kteří už balili, jsme předali slíbené kartony a rozloučili se s tím, že se uvidíme napřesrok v Petrohradě. V tom roce 1999 ještě nikdo nemohl tušit, že tam s nimi budeme bojovat o zlato.

Na šampionátu v Norsku se semifinále i finále hrálo na dva zápasy. Počítaly se body, ale nikoli už součet skóre obou utkání. Po prohře 1:2 a vítězství 6:4 muselo o postupujícím rozhodnout zvláštní prodloužení. Šéfové IIHF to tak vymysleli asi proto, aby ušetřili případný třetí zápas.

Nastavení nic nevyřešilo, došlo až na penaltový rozstřel. V páté sérii proměnil rozhodující nájezd Jarda Špaček. Po vítězné trefě padl na zadek, vzal hokejku do obou rukou a pádloval jak na kajaku, že by se za ten záběr nemusela stydět ani Štěpánka Hilgertová. Možná od Špágra ten grif dokonce okoukala, protože pak začala být na divoké vodě ještě lepší než dřív, a od té doby jen vyhrávala...

Ve finále čekali Finové. Špágr je z Hrádku, kousek od Plzně. Přijeli za ním kamarádi a on přes jednoho z nich zařídil, že nám do hotelu přivezli plzeňské pivo.

A zase: „Maséři, zařidte, ať se to dostane na hotel.“ Stojíme před hotelem, přešlapujeme jak na stráži, vyhlížíme auto s tím vzácným nákladem. Každá výprava měla přidělený jeden ofici-

ální vůz a ten mohla v průběhu turnaje využívat. Najednou se jeden takový přiřítíl, jenže patřil Finům.

Bydleli jsme s nimi v jednom hotelu. Z auta se vysoukali trenéři a vyndávali video, kazety, na které se tenkrát ještě natáčelo, tabule, fascikly poznámek. Dva nebo tři lidi to nosili dovnitř dobrých dvacet minut, asi že budou porady, rozbory, kde rozpitvají naši hru do poslední kličky a připraví se na finále, jako by hokej byla deskriptivní geometrie.

Pak přijelo české auto. Čapli jsme bedny s plzeňským pivem a šli se taky poradit, jak na ně.

Finále jsme zvládli. První zápas jsme vyhráli 3:1, přičemž třetí gól padl až v závěru při finské hře bez brankáře. Odveta dopadla 1:4, ale bylo tady ještě prodloužení.

„To jsou ale nervy!“ zaslechl jsem u střídačky bédovat náhradního gólmana Martina Pruska.

„Klid, to jsou Finové, určitě to neunesou. Vyhrajeme!“ povzbuzoval Honza Čaloun, který ve finské lize dlouho působil a věděl o tamní povaze svoje. „Jdu si odskočit“ usmál se a s klidem zmizel.

Za chvílku byl zpátky. „Nic se nestalo, vid? Ale teď ho dáme!“ pravil Čaloun. Za chvílku dal zlatý gól spartán Honza Hlaváč.

Finové měli na turnaji velké hvězdy, posílit je přijeli Teemu Selänne a Saku Koivu a byli pak opravdu nešťastní, že jim to nevyšlo. A my večer byli s klukama na masérském pokoji, pilo se české pivo, hrály se české písničky. Najednou se tam vrátil pan Trenér a začal slavit s námi, protože dole v baru už neměl s kým.

Začali jsme zpívat písničku, napřed na pokoji, pak i z okna, protože dvě nebo tři patra nad námi bydleli Finové. Melodii jsme si vzali ze songu *Jelene, oči máš zelené*, jen text jsme si upravili po svém: „Selänne, koule máš zelené...“

Já vím, že Teemu Selänne je strašně hodný kluk, jeden z nejmilejších Finů, ale prostě jsme to tak v té náladě vymysleli a už se to nedalo zastavit. A on nám stejně nerozuměl, takže kdyby to naše hulákání i slyšel, netušil by, o co jde. Naštěstí. To by nás už pak ani nepozdravil.

Hoteloví hosté si stěžovali, ale spíš proto, že děláme hluk. Na pokoj přišli recepční, my svatosvatě slíbili, že se ztišíme. Jenže se za nimi zavřely dveře a binec začal znova. Po pár dalších marných pokusech zjistili, že to nemá cenu, a nechali nás být. Ale to nebylo všechno.

Tohle veselí odstartovalo asi v půl šesté ráno, kdy jsme tam byli všichni v šortkách, vyrazilo se, začalo se zpívat *Jede, jede mašinka, kouří se jí z komínka* a my z masérského pokoje ve třetím patře vyrazili na chodbu a odtud až dolů do recepcce, kde už odjížděli nějací hosté. Jako dekoraci tam měli soby z mědi a mosazi. Byli asi tři a táhli sáňky, takže nás nenapadlo nic lepšího, než si je osedlat. Každé to zvíře obsadil jeden hráč, na sáních seděl trenér s dalším.

V recepci jsme přes ně udělali kolečko, mašinka zase vyškákala do třetího patra na masérský pokoj a pokračovalo se dál. Skončili jsme, až když přišel vedoucí mužstva, že musíme jet na letiště. Když jsme opouštěli hotel, zažili jsme scénku, která nevypadala zase až tak hrozně, ale mohla mít strašné následky.

Na balkoně v tom pátém nebo šestém patře, co byli Finové, zrovna někdo hodně toporně přelézal zábradlí. Snad to byl jejich brankář. Když se přes něj pomalu přeplazil, pověsil se na rukách dolů, pak se jednou pustil a zůstal tak chvíli viset.

„Tyjo, tohle natáčeš. To bude Na vlastní oči!“ utrousil někdo směrem ke kameramanovi TV Nova, jejíž štáb měl jet taky s námi. Naštěstí se nic nestalo. Fin, úplně na šrot, v sobě měl dost síly, že se zase vytáhl zpátky, stejně pomalu se sunul přes zábradlí zpátky, pak něco nesrozumitelného zařval a zmizel ve svém pokoji.

Tu hodinu a půl z Lillehammeru na letiště v Oslu někteří hráči prospali, my další jsme slavili, dopíjely se nějaké zbytky. Frantovi Kaberlemu už to moc nesedlo, takže na letišti kluci jako Pavel Patera chodili s ním, rozhýbávali ho, aby cestu do Prahy vůbec přežil. Položili jsme ho pak na trojsedačku, kde se Fery trošku prospal.

Pamatuju se, jak Martin Ručinský celou cestu brečel, byl strašně dojatý, protože to byl jeho první titul mistra světa. Rok předtím sice byl na olympiádě v Naganu taky u toho, jenže kdykoli přijel na šampionát, tak se nedařilo. A ten první úspěch ho strašně dojal, seděl v objetí s Ivanem Hlinkou, který celou cestu zpíval. Tehdy to opravdu bylo veliké. Ještě když se letadlo snášelo na přistávací dráhu, nesla se na zadní sedadla poslední zásilka zrzavé vody, dávka velkých panáků whisky.

V Praze na starém ruzyňském letišti už čekali z televize a v ní pak běžel záběr, jak už odpočatý Franta Kaberle triumfálně schází po schodech, kde ho vítala jeho babička. Ona byla obrovská hokejová fanyнка, sledovala všechny zápasy, klukům

nesmírně fandila. A taky je dobře znala, takže když jí Franta vyšel vstříc, přesně věděla, která bije.

„Františku, ty jsi ale vožralej!“ vyhrkla na něj. Situaci odhadla naprosto správně, i když už měl Franta nejhorší fázi za sebou, ale smál se na celé kolo, jak bylo vždycky jeho zvykem. Oslavy pak mohly pokračovat dál, protáhly se až do večerních hodin, protože bylo co oslavovat. Tenhle trochu nečekaný triumf se stal základem pozdějšího zlatého hattricku, vyhrát se povedlo ještě dvakrát po sobě.

Taky si vzpomínám, jak si Hlinka tím svým dobrosrdečným, ale pro někoho možná furiantským způsobem dobíral po finále u baru Josefa Augustu, který mu po odchodu Slávy Lenera začal dělat asistenta. On to nemyslel vůbec zle, měl prostě takový humor.

„Aušus, kde jsi byl v šestasedmdesátém? Na chatě v Jihlavě, vid?“ usmíval se a potáhl z vítězné cigarety. Augusta totiž jako hráč titul nikdy nezískal. Ve své době patřil k nejlepším levým křídům u nás, ale buď se před šampionátem zranil, nebo se na poslední chvíli nevešel do sestavy.

Přitom třeba Kanadský pohár 1976 mu vyšel parádně. Nastupoval tam s Milanem Novým a mimo jiné přihrával na gól v zápase s Kanadou, v němž naši porazili tehdy nejsilnější výběr NHL 1:0. Augusta nechyběl ani na olympiádě v Innsbrucku, kterou naši taky málem vyhráli. Ale na pozdějším šampionátu v Katovicích, kde zvítězili naprosto suverénně, si nezahrál, stejně jako o rok později ve Vídni, kde naši titul obájili podobným způsobem, jako jsme my vyhráli mistrovství světa v Norsku. Ke zlatu jim pomohlo vítězství Švédů nad SSSR.

Nicméně Josef Augusta až do Lillehammeru žádné zlato neměl. Tam se na vítězství podílel jako asistent, později šampionát vyhrál ještě dvakrát jako hlavní trenér.

Další rok se do Petrohradu Ivan Hlinka přijel podívat už jako kouč Pittsburgh Penguins. Jeho první manželka Květa tehdy vydala spisek s názvem *Můj život s Ivanem Hlinkou*. Nelíčila ho tam zrovna jako vzor všech ctností. Ale Ivan si s tím hlavu nedělal.

„Co tomu vůbec říkáte?“ ptali se novináři tehdy Ivana. Odpověděl tím svým typickým způsobem. Z části s nadhledem, ale přitom vážně.

„Mně to je jedno,“ povídal. „Ale víš, co mi vadí? Že ona se znovu vdala a dala tomu manželovi moje příjmení. On se teď jmenuje jako já. Hlinka! To mi teda strašně sere!“ rozpálil se.

Někdy mě napadá, jak by to dneska v českém hokeji vypadalo, kdyby Ivan Hlinka zůstal naživu. Nebo taky občas přemítám, co by říkal tomu všemu, co se děje...

Za ta léta u národního týmu jsem poznal hodně trenérů. U dvacítky, s níž jsem jezdil hlavně první dva roky, dělal Sláva Lener. Po letech jsme se potkali u áčka, poprvé na mém prvním šampionátu dospělých ve Vídni 1996, kdy se Zdeňkem Uhrem dělal asistenta Ludku Bukačovi.

Pan Bukač byl zapálený do hokeje, velký perfekcionista až pedant, vyžadoval všechno tak, jak má být. Pořád se tehdy pro něco jezdilo do Prahy. Závěrečné soustředění probíhalo v Českých Budějovicích, těsně před mistrovstvím světa se tam hrál přátelský zápas s Kanadou. Dá se říct, že trasu do Prahy a zpět

jsem jezdil někdy i dvakrát denně. V jakoukoli denní i noční hodinu.

Za týden jsem najezdil tolik kilometrů, že to bylo nesku-
tečné, na trase z Prahy do Budějovic a zpět jsem znal každý
patník. Tenkrát Česká republika ještě nebyla členskou zemí
Evropské unie. Takže stačilo, když třeba některý hráč zjistil, že
si zapomněl pas. Rozkaz zněl jasně.

„Ádo, zajď mu pro něj. Ádo, zařid' to...“

Nasedl jsem do auta a už si to hnal na Prahu. Bylo to někdy
dost náročné.

Tenkrát ve Vídni jsem poprvé zažil zisk titulu mistrů světa.
Bylo to veliké, první české zlato, první triumf od roku 1985,
kdy tým Československa pod vedením Ludka Bukače a Stani-
slava Neveselého vyhrál šampionát v Praze.

Šéf mezinárodní hokejové federace IIHF René Fasel při pře-
dávání poháru našemu kapitánovi Robertu Reichlovi utrousil,
že příště to budeme mít těžké. Ano, za rok v Helsinkách nás
pěkně zařízli. Mimochodem, tenhle turnaj byl mým prvním
velkým setkáním s panem Hlinkou. Po zápase s Kanadany,
kteří uspořádali hon na Vládu Vůjtku, jsme za hromadnou
rvačku dostali stejné tresty jako oni. V oslabené sestavě jsme
prohráli 0:1 se Švédy a hráli nakonec o bronz. Za rok ve Švý-
carsku jsme byli znovu třetí, ale v Lillehammeru 1999 jsme
načali sérii, jaká se v novodobých dějinách žádnému jinému
týmu nepovedla.

Zlatý hattrick završil šampionát v Německu 2001, který
jsme začínali v Norimberku, na jeden zápas s domácím muž-
stvem jsme se odtud trmáceli do Kolína nad Rýnem, závěr

probíhal v Hannoveru. Přidělili nám tam úplně zastrčenou kabínu, až někde vzadu u prádelny. Jako jediní jsme chodili na hřiště kolem rolby přes led.

Dost jsme si u toho zanáдали, ale když nám po vyhraném čtvrtfinále nabídli, abychom se přestěhovali do lepšího, už se nám nikam nechtělo. Už jsme se v tom našem krcálku zabydleli, upravili si ho a vylepšili. S Vlašákem jsme si zahráli na truhláře, přidělali tam nějaké poličky navíc, ale hlavně, ta kabina nám nosila štěstí. I proto jsme se z ní nechtěli stěhovat.

S dlouholetým masérem Pavlem Křížkem jsem měl tichou dohodu, že když vyhrájeme titul potřetí v řadě, tak mu vyškrábu žiletkou na záda státní vlajku. Ale jenom když se vyhraje titul. Ne že by „Amédo“ byl masochista nebo něco takového. On má jen trošku víc ochlupacená záda, takže tam se žiletkou dá pracovat velmi dobře. Jeho záda jsou naprosto ideální k tomu, aby se člověk umělecky, tvůrčím způsobem vyřádl.

Všichni víme, že to tak dopadlo. Šampionát jsme skutečně potřetí za sebou vyhráli. Při oslavách v kabině jsme komentátorovi Václavu Tittelbachovi ustříhli kravatu, Reného Fasela i za jeho „podporu“ zlili šampaňským. Jakmile bujaré veselí odeznělo, začaly se balit věci. Do toho přišel nějaký místní sekuriťák a pořád něco loudil.

On si snad myslel, že mu dáme všechno, co nám zbylo. A jak jsme byli rozjetí a on nám čím dál víc lezl na nervy, nenapadlo nás nic jiného, než sundat ze stěny hasicí přístroj a tou pěnou vystrnadit milého hlídače z kabiny. Takže jsme hasili sice ještě nehořícího, zato notně rozpáleného Němce.

Až pak mohlo dojít na domluvené holení. S Pavlem Vlašicem jsme chytili „Améda“ Křížka a práskačkou ho připoutali k masérskému stolu.

Tenkrát jsme u sebe měli i pohár mistrů světa. Domluvili jsme se s hráči, že ho pohlídáme a přivezeme ho za nimi do hospody. Takže jsme do poháru nalili vodu, rozdělali si mydlinky na holení a štětkou Křížkovi namydli ta jeho chlupatá záda. A pak jsme mu na ně jednorázovým, téčkovým holítkem vyškrábali státní vlajku.

Řval u toho jako tur, vytvořit takové dílo trvalo asi půl hodiny. Zřejmě to nebylo úplně příjemné, Křížka to možná i bolelo. Záda měl rudá, ale pak nosil tu státní vlajku na zádech určitě dva měsíce, než mu to zase zarostlo.

Jakmile jsme měli hotovo, jeli jsme za klukama do hospody. Tam se jedlo, pilo, povídalo, byla legrace. Zpívalo se, pouštěly se české písničky, protože majitel byl Čechoněmec. Autobus z hotelu na letiště měl odjíždět v osm ráno, takže někdy za rozbřesku, asi v šest ráno, jsme se začali trousit z restaurace a taxíky odjížděli na hotel.

Jenže v té euforii se nikdo nepostaral o pohár. My ho v té hospodě zapomněli! Myslím, že to byl tenkrát Jarda Špaček, kdo tvrdil, že si ho vezme a odnese ho. Ovšem než nastoupil do taxíku, došel si ještě na záchod. V té restauraci měli takovou zahrádku, on tu trofej postavil venku na stůl a šel si odskočit. A pak na ni zapomněl.

Přijeli jsme k hotelu, mělo se už odjíždět a najednou jsme se zděsili: Kde je pohár?!

„Špágr ho má,“ hlásal někdo. Jenže Jarda nic neměl. Hned jsme věděli, kolik uhodilo. Takže jsme spustili bleskovou akci.

Zavolali jsme do restaurace, číslo jsme našli na vizitce. Když nám ji při odchodu dávali, nemohli jsme tušit, jak brzy ji budeme potřebovat.

Majitele jsme naštěstí dokázali vzbudit, i když se nám věnoval celou noc. Vylíčili jsme, o co jde, mezitím pro něj poslali taxi a čekali u hotelu, až přijede s trofejí. Naštěstí ji našel na místě, kde zůstala, tedy na stole v té zahrádce. Trůnila si tam celou dobu, kolem už chodili pejskaři a lidi, co šli brzy do práce. Všichni pohár obdivovali, fotili si ho, ale nikdo si nedovolil na pohár sáhnout, nechali ho tam, kde byl.

Majitel restaurace přijel, trofej mi předal a vyprávěl, jak stála asi hodinu na zahrádce na stole pod roztaženým parapletem, ale naštěstí se jí nic nestalo. Já mu zaplatil taxík, poděkoval a vyrazil na letiště za ostatními. Předal jsem ji kapitánovi, kterým byl tehdy Robert Reichel. Přihodit se tohle v jiné zemi, možná by tam pohár nezůstal. Nebylo by s čím oslavovat, fanouškům doma bychom neměli co ukázat. A ještě by byla ostuda.

V roce 2005 – to byla další výborná Vídeň. Při odletu jsme si s Pavlem Vlašicem vlezli do kokpitu k pilotům, kapitánovi letadla říkali familiérně šófo. Dlouho jsme tehdy rolovali na ranveji, takže jsme si vzali mikrofon a hlásili cestujícím: „Připoutejte se, prosím, najíždíme na dálnici směr Bratislava a přes ni pojedeme dál na Prahu.“

Potom jsme dodali i vysvětlení, proč se letoun nemůže vznést. „Nemůžeme vzlétnout, protože tomu brání hejna Sýkorů, Špačků a Straků, co se motají po letišti. Proto stále rolujeme a jedeme po silnici, abychom těm ptákům neublížili.“

V mužstvu totiž tehdy hráli taky Petr Sýkora, Jarda Špaček a Martin Straka.

Pak jsme oznámili, že už to je dobrý. „Ptáci byli odchyceni, naloženi do letadla, dostali zobání, napili se, takže se zklidnili a my můžeme bez problémů vzlétnout.“

Pak jsme se odlepili od země, já a Pavel jsme vyšli do letadla, každý se postavil na jiný konec, já na začátek, Vlašák dozadu a začali jsme napodobovat pokyny letušek, co mají cestující dělat, kdyby došlo k problémům. Jak používat masku, kde najít nouzové východy. Až pak jsme letuškám povolili rozvážet občerstvení.

Po přiletu do Prahy jsme si vylezli na střechu autobusu a pokračovalo se pomalou jízdou až na Staroměstské náměstí. Hodně se oslavovalo, v autobuse i na střeše, kam si kluci vzali pohár a ukazovali ho lidem, kteří nám mávali po cestě.

„Neskutečný! To je něco neuvěřitelného!“ žasnul Petr Sýkora při pohledu na ty nadšené davy. Vždycky když jsme se takhle triumfálně vraceli, vydržel s námi někdo běžet nebo jet na kole podél autobusu až na Staroměstské náměstí.

Tenkrát se stalo ještě něco jiného. Buď někdo nečekaně vešel do vozovky, skočil do cesty, nebo prostě jen vylekal řidiče, že zkrátka z nějakého důvodu musel prudce zabrzdit. Jelo se vážně pomalu. Tak dvacet, třicet kilometrů v hodině. Špalír já-sajících lidí v ulicích byl fantastický, kluci se tím nechali unést, nedávali tolik pozor. Ten pohár pořádně nedrželi, takže nám spadl z té střechy na zem. Bum! A bylo to.

Naštěstí to na nikoho nespadlo, nicméně trofeji ten pád ublížil. Dřevěný podstavec nevydržel a praskl, i mísa byla troš-

ku promáčklá. Ale díky šikovným rukám se to dalo zase dohromady, aby pohár mohl při oslavách putovat z místa na místo. Odvezli jsme ho do firmy, tam zhotovili nový podstavec, mísu vyrovnali, takže vůbec nebylo poznat, že přišla k újmě.

Napadlo mě, že možná i proto jsme pak pohár pět let nezískali. Já jsem už tenkrát říkal, že když se rozbije pohár, tak ho dlouho nezískáme. Byl jsem z toho hodně přepadlý. Naštěstí to už po pěti letech neplatilo, ale když si těch pět let zpětně promítnu, tak jsme některá čtvrtfinále ztratili dost nešťastně. Něco na tom určitě muselo být.

Přízeň osudu se od nás trochu odklonila, bylo to takové zakleté, až v roce 2010 se to zase zlomilo. Vyhráli jsme s mužstvem, které všichni podceňovali. Z hráčů, kteří odmítli nebo nemohli přijet, bychom postavili jeden další tým. Utrpěli jsme porážku dokonce s Norskem, lidi ten náš soubor pomalu odsoudili k zániku. Jenže pak se obdivuhodně semknul, dotáhl to až k titulu a štěstí se vrátilo.

Na jaře 2010 byly v severních Čechách a na Moravě záplavy, tisíciletá voda lidem vyplavila domovy, zničila majetek. Bylo to hrozné neštěstí, do toho začalo mistrovství světa, které přes všechny zádrhele a kotrmelce dopadlo výtečně. Hráči přemýšleli, jak by těm lidem postiženým katastrofou mohli pomoci. Zachovali se fantasticky, z prémie za titul věnovali určitou částku, vystavili šek a ten byl věnován na konkrétní účely, vesnici, kterou hokejisté sami vybrali.

Taky se dražily věci. Oslovil jsem komentátora Roberta Zárubu, který o našem záměru mluvil v televizi během šampioná-

tu. Měly se dražit dresy, rukavice a hlavně maska Tomáše Vokouna, kterou mi po turnaji dal, já ji od něj nechal podepsat, připsali jsme k tomu ještě datum finále.

Se Zárubou bylo domluveno, že mu masku předám a pod záštitou jedné agentury se provede dražba, peníze z toho všeho se věnují zase někomu, kdo je potřebuje. Ale v červnu, před vyhlášením Zlaté hokejky, si prezident českého hokejového svazu pan Král prostřednictvím své sekretářky slečny Bártové masku vyžádal.

„Tomáš ji chce na Zlatou hokejku,“ sdělila.

Jenže maska jako by pak zmizela z povrchu zemského. Co já vím, vydražena nebyla, prostě byla pryč. Všechno domluvené, čekali jsme, až se vrátí Tomáš Vokoun, který po šampionátu odletěl za rodinou do Ameriky. Bylo domluvené, že se udělá snímek s tou maskou a že fotku předáme člověku, který ji vydraží. Peníze z aukce by se věnovaly na dobročinné účely.

Jenže prezident svazu nebo někdo si masku vzal pro sebe. Když jsem se po tom pídil, bylo mi vzkázáno, že se nemám starat, že si to svaz vyřídí sám...

Takhle mohla posloužit dobré věci. Mohl ji získat nějaký zarytý fanoušek, ty peníze měly pomoci nějaké rodině postižené povodněmi na opravu domu, jako náhrada za škody způsobené povodní.

Ale bohužel i takové věci se po úspěchu stávají.

MEMORIÁL V. I. LENINA

Jeden čas jsem byl docela vytížený. Přebíhal jsem z áčka do dvacítky, se kterou jsem jezdil dvakrát za sezonu na akce do Ruska, a to v prosinci a pak ještě v dubnu.

Podmínky tam bývaly někdy docela zvláštní. Jednou, byl to rok 2001, jsme přijeli na turnaj, který se hrál v malé hale někde pod Moskvou. Klužiště tam měli v patře. Muselo se tedy chodit po schodech do vyššího podlaží. Byly tam malinké kabinky tak pro patnáct hráčů, drátěné sedačky, drátěná ramínka, která se věšela na taková oka jak někde na šachtě. Prostě klasické Rusko.

Vynosili jsme věci do prvního patra, hráči měli dorazit po nás jako vždycky. Protože v šatnách bylo málo sedaček, potřebovali jsme sehnat lavičku, aby se tam mohlo vtěsnat víc hráčů. Už jsme věděli, že když v Rusku něco potřebujete, musíte napřed každému nalít aspoň kelímeček vodky, jinak nedostanete nic.

Zajistili jsme tedy pětilitrový kanystr s ohnivou vodou, který jsme vezli v materiálu. Přišli dva umolousaní dělnasové v montérkách, a že co potřebujeme. Vzali jsme dva plastové

kelímky, dvoudeckové, naplnili je až po okraj a podali je těm dvěma soudruhům. „Potřebujeme lavici, abychom měli kam posadit hráče,“ vysvětlili jsme svůj problém.

Uběhlo deset minut. Dvacet. A pořád nic. Utekla půlhodina. Najednou se ti dva objevili. Vláčeli jednu zoufalou lavici, ale za nimi se táhli další tři Rusové. Jeden měl na zádech nějakou elektriku, na hlavě kuklu, v ruce držel pistoli na sváření. A jestli něnádo něco svařit. A jestli ne, tak stejně dajtě, a pokynul k vodce, že nádo popít.

Jak se zkrátka rozkřiklo, že Češi mají vodku, a když něco potřebují, tak ji nalejí, už se slétali jak komáři. Přišli ještě další, nabízeli i úplně nesmyslné věci nebo už vůbec nic, ale měli nastavené ruce a my museli s lítostí všem nalít. A oni sáli a sáli. Během hodiny byl litr a půl vodky v háji, protože Rus, ten nechce panáka. Ten chce rovnou celý kelímek. A bez mrknutí ho má v sobě.

Takhle nějak vznikl i památný Memoriál Vladimíra Iljiče Lenina. Začalo to v moskevských Lužnikách, kam jsme vždycky v prosinci létali na tradiční turnaj. Ten měnil názvy, postupně od původního přízviska Cena Izvestijí přešel na Baltika Cup, pak se jmenoval Rosno Cup a nakonec Channel One Cup neboli Kubok Pěrvovo Kanala, podle ruské televizní stanice. Ale Memoriál V. I. Lenina zůstal věčný a přežil to všechno.

Co jsme do Moskvy začali jezdit, spolčili jsme se s tamními kustody, maséry, údržbáři a rozhodčími, kteří při turnaji různé vypomáhali a zabezpečovali v jeho rámci různé služby. Ve staré hale v Lužnikách byl zastrčený kamrlík, kde měli složené věci a zamykali se tam.

„Bratři, pojďte,“ přišli takhle jednou za námi ruští maséři a vzali nás do toho svého kutlochu. My jim vždycky přivezli trička jako dárek, navzájem jsme si něco dali s těmi jakoby kolegy. Zatáhli nás tam, posadili ke stolu, na kterém už byl připravený špek, nějaké rybičky, ten jejich černý chléb-komisarék, citron a pomeranč.

„Máte snad nějakou oslavu?“ ptali jsme se nechápavě.

„Ne, to je na vaši počest, že jste takoví dobrý, kamarádi, pojďte, posedíme,“ vyzvali nás.

Bylo to v pátek, po tréninku, kdy jsme mívali volno. Zrušili jsme tedy objednaný odvoz z haly do hotelu, i když už jsme měli hotovo. Masáže pro hráče byly domluvené až v hotelu někdy na večer, takže jsme věděli, že se tam musíme dostat do sedmi hodin večer. Tohle začalo asi v jednu odpoledne.

Takže jsme si sedli, zobli si. A oni, že musíme počkat. Vytáhli kelímky, sáhli pod stůl, kde měli papírovou bednu a v ní naskládané půllitrové lahve vodky. Byla to vodka stolnaja, v takových krásných mačkaných lahvích.

Rozlili ji do kelímků a začali nás zasvěcovat, jak se taková vodka má správně pít, protože my jsme jim předtím tvrdili, že nechlazenou, tu my neradi.

„Ne, vodka se u nás pije teplá, to proto, abyste co nejlíp poznali tu její chuť,“ vysvětlovali naši hostitelé.

O vodce vyprávěli stejně poutavě a sáhodlouze, jako u nás dovedou Moravané vyprávět o slivovici nebo meruňkovici. Jak se připravuje, jak se má správně podávat. Ale samozřejmě jsme nemluvíli jen o vodce. Vedli se řeči o hokeji, co nového u nás, co u nich. Jen s tím rozdílem, že pro Rusy je pití vodky obřad.

Tam se člověk nesmí napít sám jako u nás, dávají si všichni najednou. A ten, kdo nalévá, musí pronést k osazenstvu kolem stolu nějaký přípitek, nebo dokonce krátkou řeč.

Na to nás taky upozornili. Takže jsme museli pít za ródinu, jako za svoji vlast, na oslavu semji, tedy svojí rodiny, pak jejich rodiny, za svoji matku, za jejich matku, za matku jejich matky, za otce, za jeho otce, za otce jeho otce, na bratrství, na přátelství, na vítězství, na mír, na zdraví, na shledání přátel u toho stolu nebo na to, abychom se sešli příště.

Zkrátka dál a dál jsme vymýšleli, na co všechno bychom se ještě mohli napít. A když už jsme tam takhle seděli dvě hodiny a vyhazovali devátou půllitrovku vodky, vyprázdněnou ve čtyřech lidech, tak ono pak takové posezení bylo docela náročné.

Jeden rok jsme to absolvovali, docela jsme to i ustáli. Oni se taky sami divili, že jsme tam s nimi vydrželi. Spočítali jsme, že devět lahví představovalo docela úctyhodný výkon, když si vezmete, že jsme na to byli jen čtyři.

„Hm, vy budete slovanské typy, když tolik vydržíte, možná dokonce máte geny tady u nás,“ říkali ruští přátelé uznale a bylo vidět, že se jim to zalíbilo. „Až příště přijedete, sejdem se tady zase,“ předeslali.

Těm našim sedánkám jsme začali říkat Memoriál V. I. Lenina. Táhl se to několik let, každý rok jsme se v pátek, kdy bylo volno, takhle sešli. Když se pak turnaj přestěhoval do nové haly Chodynka, našla se tam jedna místnost taky a tradice mohla nerušeně pokračovat. Celých deset let hráči jezdili do Moskvy na Baltika, Rosno a nakonec Channel One Cup a my s Pavlem Vlašicem kromě toho i na Memoriál Vladimíra Iljiče Lenina.

Z těch deseti ročníků jednou vyhráli, pak byla remíza a pak jsme zase několikrát vyhráli úplně suverénně my, což Rusové nemohli pochopit, protože mysleli, že se zmrskáme a ani pak nebudeme vědět, odkud jsme přiletěli. Naopak oni se začali bát, že je zase dostaneme. A tak na nás později chodili už třeba ve třech, ve čtyřech. Posilovali se, ale my na ně vždycky našli nějaký trik.

Rusové nepijí vodku jen tak, ale buď ji zajídají, nebo zapíjejí sladkou limonádou. Většinou jsme přinesli třeba šest plechovek piva a říkali, že je dobré to zapíjet tím pivem. Utemovali jsme je za dvě hodiny, oni pak odpadli, my se smáli a šli v klidu na hotel.

V Rusku bývalo zvykem, že se po příletu hráči napáskovali do autobusu a odjeli na hotel, kde měli většinou nachystané jídlo, pak odpočinek. My s Vlašákem jsme naložili věci do gruzaviku, tedy nákladáčku, a zamířili rovnou na zimák. Ještě odpoledne nebo večer býval v plánu trénink, všechno muselo být připraveno. Bylo kolem toho docela dost práce a nejtěžší to bývalo právě v Rusku, už kvůli těm zácpám a dalším, těžko řešitelným problémům. V této zemi tedy rozhodně.

Na Šeremečěvo vždycky přijel nákladáček, šofér vystoupil. Zatímco všude jinde si to řidič vždycky diriguje a pomáhá při nakládání, v Rusku to chodí jinak. Tam jen otevřel zadní haubnu, zapálil si papirosku a pozoroval, jak všichni kolem kmitají.

Bylo to kolikrát na mrtvici. Jednou třeba přijel frajer, korbu měl celou politou od nafty, uvnitř kola od traktoru. Začali

jsme nakládat, dostal od nás jmen, a než jsme to dokončili, vykouřil asi tři cigára. Všechno pak smrdělo, protože to bylo od nafty a šmíru.

Tenkrát jsme vyrazili směr hala CSKA, kde se zrovna hrálo. Jedeme půl hodiny, urazíme jen asi pět kilometrů, protože bez zácpy by to snad ani nebyla Moskva. Ta se nedá normálně přejet.

Jak už měl ten gruzavík něco odježděno a jak o něj ten Rus taky asi „pečoval“, byl uvnitř neuvěřitelný nepořádek, rozházené odpadky, šlapalo se po slupkách, po flaškách, po pytlíkách. Smrdělo to tam, do toho on kouřil. Najednou se začalo kouřit i z motoru.

Šofér zastavil u krajnice, my se báli, že to do nás někdo naváří, ale jak byla ukrutná zácpa, auta jen pomalu popojížděla. Řidič mlčky zvedl kapotu, Vlašákovi podal rukavice celé od oleje, že mu bude pomáhat, mně baterku, abych svítil. Teď zjistil, že máme přetržený klínový řemen. Někam volal, nic. Strávili jsme tam asi tři čtvrti hodiny, začali být nervózní, že nestihneme připravit kabinu. Radili jsme mu, ať tam dá nějaký špagát. A on, že mu jede kamarád, že to opraví.

„Tak tam dej nějakou punčochu nebo něco,“ nedali jsme se. Kdybychom do něj nevartovali, stojí tam snad dodneška. Takhle jsme ho vyprovokovali natolik, že zmizel, asi za půl hodiny se vrátil a v ruce držel koupené silonky. Svázal je, natáhl, musel ještě povolit nějaké ohromné matice, na které měl i odpovídající nářadí. V Rusku musí být všechno veliké. Proto i ty matky byly veliké. Natáhl punčochy místo klínového řemenu, nastartoval. Skoro po dvou hodinách, co jsme stáli, v prosinci,

v minus deseti stupních, jsme závadu opravili a jelo se dál. Krokem.

Jako tým jsme mívali průvodce jménem Sergej. Milý chla-pík, všechno, ale kdykoli nastal problém, uměl se šikovně ně-kam zašít, že jsme ho nenašli. Až když bylo po všem, najednou se zase zjevil. V hotelu Ukrajina, kde jsme pravidelně bydleli, se staral o jídlo zase jistý Andrej.

„V armádě jsem sloužil u letců. Já byl ljetčik! V osmašede-sátém jsem vás letěl osvobodit,“ vykládal. My okupaci z roku 1968 viděli jinak. Určitě jsme ji nevnímali jako bratrskou po-moc spřátelených vojsk, za kterou ji vydávala komunistická propaganda. Ale stačil první náznak debaty a bylo jasné, že Andreje nepřesvědčíme. A tak jsme ho nechali v tom jeho blu-du žít.

Na rozdíl od jiných Rusů byl někdy aktivní až moc. Pořád si nás předcházal, byl samá ochota, jestli nepotřebujeme tohle nebo tamto. Až po čase to z něj vylezlo. Jestli prý nemáme kl-južku. Hokejku. Tak co, jednu jsme mu darovali. Byla na žer-dí maličko štíplá, žádná funglovka, ale Andrej se lámal v pase a klaněl se až k zemi.

Co z toho plyne? Že Rusovi musíte dát buď prachy, nebo nějakou věc. Jinak nic neudělá. Pro nás žádný zadarmo nehnul ani prstem.

Na prosincových turnajích v Moskvě bývaly problémy s vo-dou, se vším. Nepoužívala se běžná voda z vodovodu, ale faso-vala se v osmnáctilitrových barelech. Finové vždycky, hned jak

příletěli, půjčili si dodávku a jeli nakoupit balené vody. Z toho tam žili těch pět dní, co turnaj trval. A pokud jim došla, tak ji dokoupili.

Nějaká voda se fasovala, ale ta na celý den nestačila. Rusové to měli vždycky nějak divně spočítané. Ale Čech si pomůže. Vozili jsme různé věci navíc. Čepice nebo trička, co zbyla, protože byla třeba malá. Dávali jsme je Rusům jako padárky, naučili je na to. Takže jakmile bylo potřeba něco zařídit, dostali tričko a za něj přinesli například vodu. My jsme byli v pohodě a dostali jsme se z problémů.

Jednou jsem vzal do Moskvy ze srandy silonky. Někomu jsem je pak dal, on stejně vyskočil dva metry vysoko a snesl by mi modré z nebe. Když jsem řekl, že chci puký, pomeranče nebo vodu, všechno bylo, žádný problém.

To ten náš Sergej, když jsme chtěli něco, s čím mohly nastat potíže, raději se zdekoval a počkal, až se to přežene nebo si poradíme jinak. Pak stál najednou u autobusu, a ať už jedeme. Bylo lepší do toho proniknout jinak a pomoci si sami.

Kdysi ve staré hale v Lužnicích měl prádlo na povel starší chlapík, válečný hrdina. Vypadal asi na sedmdesát, ale těžko se dalo odhadnout, kolik mu vlastně je. Měl holou hlavu, která sama o sobě vypadala pozoruhodně. Byla totiž nepravidelná. Žádný ovál, šiška nebo koule, byť jakkoli zakřivená. Ten jeho vcelku lineární tvar narušoval výstupek. Nebo spíš schůdeček, který byl ze strany vidět.

Praní prádla moc nefungovalo, v Rusku to byl nebetyčný problém. Ručníky se nepraly vůbec, těch jsme dostávali na

celé mužstvo pětadvacet a kluci pak řvali, že jich nemají dost. Vozili jsme tedy svoje navíc, dresy se po zápase taky nepraly. A když, tak to ten postarší pán jen hodil do vody, která se snad ani neměnila. Takže jakmile takhle „vypral“ jednu várku, naházal do té smradlavé vody další od jiného mužstva. Za dva dny spodní prádlo hráčů páchlo tak, že ti, co ho na sobě měli už víckrát, si ani ty zavánějící hadry nebrali zpátky a už předtím nošené věci zahazovali po vrácení rovnou do koše.

My jsme se v té prádelně byli jednou podívat. Byla to místnost rozlehlá jak hangár, třicet na čtyřicet metrů. V jednom koutě stály pračky, v jakých prali podvlíkačky možná ještě Leninovi. A když jsme viděli, v jaké špíně se pere... No, nebyl to hezký pohled a vzduch v místnosti připomínal spíš odér na skládce odpadků. Byl tam nehorázný smrad, mouchy lítaly, masačky se fackovaly a kdovíjaká havěť ještě běhala po koutech a mezi tím špinavým prádlem. No humus.

Ve druhém rohu byly naházené všechny ručníky, jak je tam ten strejda postupně hromadil. Některé přehodil přes židle, kde je sušil, jakmile zkušeným okem usoudil, že nejsou natolik špinavé, aby bylo nutné je prát. Usušil je, znovu skládal a zase vracel jako čisté.

Každý tým měl svůj pytel, který byl označený, aby se prádlo nepomíchalo. Pán to dělal stylem, že všechny ty pytle nosil sám na zádech, popruh si zapřel o čelo. Takhle si bágl nesl do prvního patra, kde měl tu svoji prádelnu. A místo toho, aby to házel do praček podle popsaných pytlů, vysypal si to na hromadu a postupně do mašiny přidával.

Takže se hravě stalo, že jsme pak ráno běhali po zimáku a ostatních masérů se ptali, komu co patří, a sháněli si svoje věci zase dohromady, protože ten děda to pokaždé pomíchal. Pořád tudíž někomu něco scházelo a někomu něco přebývalo.

Dali jsme se s tím pánem jednou do řeči. „Hele, proč ty to vůbec děláš?“ zajímali jsme se. A on začal vyprávět, vzal nás do té prádelny, všechno nám tam ukázal. Taky hrdě prohlásil, že je válečný hrdina a že tuhle práci dostal za odměnu. Dokonce všechna svoje vyznamenání a metály nám ukázal.

„A to tě netlačí ty popruhy, jak nosíš bágly pověšené o čelo?“ ptali jsme se. A on, že ne, že s tím není problém. „Já to mám celé plechové,“ poklepal významně na tu svoji nepravděpodobnou hlavu.

Za druhé světové války ho prý trefil granát, utrhlo mu to kousek hlavy, takže mu tam dali kovovou destičku. Proto měl na hlavě ten výstupek, ten schůdek. Pak nám ho ukazoval, při bližším pohledu byly vidět i stopy po stezích a bylo poznat, že tam skutečně má kus plechu.

Za to svoje válečné zranění a za hrdinství pak dostal odměnu, že pral prádlo při turnajích v Moskvě. Dělal to rád, ale jakým způsobem, s tím už jsme se nikdy nesetkali.

Tři roky po sobě jsme si to s ním prožívali. Pak ten člověk najednou zmizel a od té doby se začalo prát jinak. Jestli mu práci sebrali nebo zemřel, nevím. Prostě zase bylo všechno jinak.

Jednou jsme si v Petrohradě ze srandy koupili vojenské čepice. Žádné ušanky do zimy, ani brigádýrky, ta jejich široká „elpička“ na hlavu. Za deset dolarů jsme si pořídili staré vo-

jenské kšiltovky, takzvané buďonovky. Nosily se v době Velké říjnové revoluce a měli je rudoarmějci ve 30. letech během občanské války. Byly vyrobené z kopřiváku, vpředu s rudou pěticípou hvězdou, límcem kolem krku a nahoře do špičky.

Jakmile jsme je měli, nelenili jsme a narazili si je na hlavu. Šli jsme zrovna na procházku k Auroře, odkud v roce 1917 výstřelem z děla vyšel signál k zahájení bolševické revoluce. Nechali jsme se vyfotit u toho děla a bavili hráče tím, jak děláme znovu VŘSR. Klasická legrace pro mužstvo.

Skákali jsme po palubě a křičeli: „Urrrááá! Hrrr na ně!“ Vlašák lezl po dělu, jako by páčil, já jako by nabíjel. On byl Iljič, já Vladimír. Kluci se smáli. A ti námořníci, co Auroru hlídali a drželi na ní stráž, nevěřili, co se děje.

Všechno vyvrcholilo na Palácovém náměstí před slavnou Ermitáží, kde se ve stejnou dobu konala vojenská přehlídka. Byl zrovna Den vítězství, kdy si Rusko připomíná konec Velké vlastenecké války. A to je ohromná sláva.

Na tom obrovském prostranství se shromažďovali vojáci, milicionáři, námořníci. Vypadalo to tam jako by snad válka měla teprve vypuknout, a ne že už dávno skončila. Ale vlastně tak úplně ne. Stáli tam taky váleční veteráni. Hrdinové Velké vlastenecké války. Nenašel se tam mezi nimi nikdo, kdo by neměl na prsou kovový štít ze samých vyznamenání.

No a vedle toho my, jen tak, v péřových bundách, protože pořád bylo ještě dost zima a od Něvy foukal studený vítr. A nenapadlo nás nic lepšího, než se zapojit do řady mezi ně. Se starými vojenskými čepicemi, ale bez uniforem a bez vyznamenání.

Armáda a milice si to štrádovaly pochodem vchod, s naleštěnými bodáky na puškách, v načínčaných stejnokrojích, a vedle nich si vykračovali dva maníci v civilu a čepicích s pěticipou hvězdou a nahoře do špičky. Vypadalo to dost groteskně. Dokonce i turisté si nás fotili. Jenže stačilo ujít sotva padesát metrů a už po nás brousili tajní v kožených bundách a kabátech.

To jste měli vidět, jak rychle jsme odtud zase mazali pryč! Bleskově jsme sundali čepice, schovali je pod bundy a snažili se ztratit v davu, protože kdoví, jak by to s námi nakonec dopadlo, kdyby nás drapli. Ale tenkrát nám to tak nebezpečné nepřišlo. Brali jsme to hlavně jako legraci.

Jestli se o Italech říká, že řídí jak prasata, tak Rusové jsou úplně odskočení. Na ně v tomhle prostě nikdo nemá. Mokrát jsme si ověřili, jakými způsoby se ve velkých městech může jezdit. Ty hrůzy jsme prožívali denně.

Na městských bulvárech nejsou jednotlivé pruhy mnohdy vyznačeny čarami jako u nás, v zimě by navíc pod nánosem špíny a rozmoklého sněhu stejně nebyly vidět. Ale i kdyby byly, Rusové jsou stejně schopni si na čtyřpruhové silnici udělat klidně pruhů šest.

Když je i tak silnice ucpaná, Rus si to klidně stříhne po chodníku. Pokud uvízne v levém krajním pruhu, zkusí to jinak. V Petrohradě jsme na Den vítězství zažili, jak s námi taxíkář vyrazil do protisměru po tramvajových kolejkách. Jakmile nemohl ani tudy, vjel na krajní silniční pruh v protisměru.

Jelo se svizně, nikdo se nebál, že by se mohl přihodit nějaký karambol. Ale kdyby tam vletěl nějaký blázen, mohlo to dopadnout hodně špatně. Ale hráči se tím nabudili, měli vytrěštěné oči a půl rozcvičky si udělali už v autobuse, jak se zapírali nohama a drželi si palce, aby ve zdraví dojeli na zimák.

Den vítězství byl extrém, ale hlavně na moskevských ulicích vládou zákony džungle. Ve všední den učiněný masakr. Ráno, odpoledne, večer, kteroukoli denní dobu. Každý si tam jezdí, jak se mu zachce. Tam zvysoka kašlou na vymezený přednostní pruh pro autobusy a sanitky, jestli máte doprovod, nebo ne. Razili jsme si s ním cestu v levém pruhu, ale pak přišlo místo, kde se sbíhalo několik bulvárů, ze čtvrtého proudu se stal taky pátý, pak se mezi ně vklínila další auta a už se zase stálo.

Stávalo se, že hned po příletu do Moskvy autobus s hráči v dopravě uvízl, zdržel se o pár hodin a hokejisti museli neplánovaně změnit kurs a místo hotelu jeli přímo na trénink. Zajímavé byly i úprky po posledním zápase na letišti, abychom stihli spoj do Prahy nebo nepropásli čas vymezený pro náš odletový koridor. Rusové pak ještě odbavení různě zdržovali, ale dobře darovaná hokejka nebo dres dokázaly svoje. Bývalo to hodně napínavé, stalo se, že novináři, kteří měli cestovat s námi a jeli na letišti taxíkem, to nestihli a my jim uletěli.

Občas nám měl klestit cestu policejní nebo vojenský doprovod, ale ani to k ničemu nevedlo. Nikdo moc neuhýbal, každou chvíli se mezi něj a náš autobus vklínilo jiné vozidlo. Milicionáři mohli gestikulovat, jak chtěli. Jeden z nich to jednou nevydržel, a když už asi nabyl pocitu, že vyčerpал všechny prostředky, vyskočil z vozu a na neposlušného řidiče zamířil

pistolí. Jindy zase vystoupil z limuzíny pán v koženém kabátě, pod nímž se mu bouřil kvér, a začal našemu řidiči nadávat, co si to dovoluje na něj blikat, aby uhnul.

Občas tekly nervy i nám. „Za celou dobu jsme ujeli o osm a půl metrů dál než normálně,“ prskal jednou Vláda Růžička, když jsme zase jeli přískokem a nevypadalo to, že se špunt před námi hned tak uvolní. Nikdo netušil, jak na tu zvláštní míru přišel, ale nejspíš mu utekla ve vzteku. Ostatní ho dusili v sobě, Vláda to nedokázal. Tyhle tlačence bytostně nesnášel.

Bobtnal postupně, jeho naštvanost měla vždycky svůj vývoj. Napřed utrousil pár poznámek. Když okomentoval situaci, začal si s kyselým úsměvem pohvizdovat. V očích mu jiskřilo, to už znamenalo předzvěst výbuchu. „Každý rok je to stejný! Proč se to hraje zase tady? Proč se to nehraje jinde? Anebo ať to tady hrajou! Ale beze mě! Mě tady už neuvidí!“ nadával. Stejně s tím však nic nemohl udělat a tu únavnou cestu si musel vytrpět jako všichni.

S výběrem dvacetiletých jsme si hezky projeli celou trasu z Petrohradu do Moskvy. Letadlo zrovna žádné k mání nebylo, a tak se vyrazilo autobusem.

Z Petrohradu do Moskvy to trvá dvanáct nebo třináct hodin. Když všechno klope. To jedete lesem, každých třicet kilometrů stojí pár chalup na hlíně, z okénka vidíte baryšni, co vypadají jak z pohádky o Mrázíkovi, na ráhne nesou dva džbery s vodou nebo do těch džberů nabírají sníh, který si pak doma rozpustí. Kolem chalup jsou zapíchnuté klacky a na nich se suší ryby. Tak jako když u nás jedete do Německa přes Rozvadov a mýjí-

te stánky, kde prodávají trpaslíky, tak v Rusku vidíte do země zabodnuté klacky s rybami.

Venku byl tehdy mráz, v našem autobuse horko jak v bani. Tak říkají v Rusku sauně. Tenkrát s námi jel jako lékař mužstva Miloš Bobula. Doktor vždycky sedává v předních řadách, takže když si kluci začali stěžovat, že jim je vedro, obrátili se rovnou na něj.

„Doktore, řekněte šófovi, ať stáhne topení. Tady se nedá vydržet,“ volali zezadu.

„Jo, řeknu mu to,“ slíbil Bobula. A seděl dál.

Za chvíli se ozvalo: „Doktore, ať to ztlumí, tady je horko, že se nedá dýchat!“

Doktor měl místo asi dvě sedadla za řidičem, zvedl se, popošel k němu dopředu: „Šófo, nam nádo kurénie...“ povídá lámanou ruštinou, ukázal mu ruku a otočil doleva, jako aby trochu ubral.

Všichni mysleli, že řidič pochopil, co chce. Jenže on jel v klidu dalších deset kilometrů, pak to najednou zarval ke krajnici, otevřel dveře, vystoupil a začal kouřit.

Nevěděli jsme, co to má znamenat. Snad si potřeboval dát přestávku, protáhnout se, zastavil, abychom si mohli dojít na záchod, kdoví. A tak jsme čekali, co bude dál. Frajer vykouřil jednu cigaretu a nic. Zůstal venku a zapálil si další. Ještě jednu a zase nic.

To už nevydržel Láďa Svozil, který tehdy dvacítku trénoval. „Proč nejedeme?“ zeptal se naštvane.

„Vy chatěli pakurít, chtěli jste kouřit,“ tvářil se bezelstně řidič.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.